

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie I./2017
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 298/2015
populárny názov	Právomoc prezidenta odvolať sudcu po dovŕšení 65 rokov
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	15.12.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 25 písm. c Ústava Slovenskej republiky čl. 30 ods. 4
analytická právna veta	<p>Rozhodnutia prezidenta, ale aj iných ústavných orgánov vydané pri výkone ich ústavných právomocí nemožno stotožňovať s klasickými individuálnymi rozhodnutiami vydanými v správnom konaní či súdnymi rozhodnutiami. Pri rozhodnutiach vydaných v správnom konaní alebo v súdnom konaní totiž osobitné zákony spravidla explicitne ustanovujú ich obligatórne náležitosti, ktorými sú výrok rozhodnutia, odôvodnenie rozhodnutia a poučenie o opravnom prostriedku, zatiaľ čo pri väčšine rozhodnutí ústavných orgánov vydaných pri výkone ich ústavných právomocí ústava ani osobitné zákony ich náležitosti neustanovujú, a toľž neustanovujú, že obligatórnou súčasťou takýchto rozhodnutí je aj odôvodnenie.</p> <p>Ústavný súd preto zastáva názor, že vzhľadom na mieru diskrecie, ktorú prezidentovi pri rozhodovaní o odvolávaní sudcov priznáva ústava (pozri čl. 147 ods. 2 ústavy), možno považovať takéto rozhodnutia z ústavného hľadiska za akceptovateľné aj v prípade, ak obsahujú len strohé odôvodnenie spočívajúce v odkaze na naplnenie ústavných požiadaviek na odvolanie konkrétneho sudcu z funkcie (existencia návrhu Súdnej rady na odvolanie a dosiahnutie veku 65 rokov).</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka v prvom rade, ktorá vykonávala funkciu sudkyne Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prevzala 19. júna 2014 „nepomenované písomné vyhotovenie úkonu prezidenta... zo dňa 9. júna 2014...“, ktorým prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič oznámil sťažovateľke, že ju odvoláva z funkcie sudcu“.</p> <p>Prezident Slovenskej republiky odvolal z funkcie sudkyne sťažovateľku v druhom rade, sudkyňu Okresného súdu Bratislava I. s účinnosťou ku dňu 17. 06. 2015.</p> <p>Sťažovateľka sa o odvolaní z funkcie sudcu dozvedela až od predsedníčky Okresného súdu Bratislava I ako i z oznámenie o odvolaní z funkcie zverejnenom na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR www.justice.gov.sk.</p> <p>Obe sťažovateľky zhodne namietajú, že napadnutými rozhodnutiami prezidenta v spojení s napadnutými uzneseniami Súdnej rady bolo porušené ich základné právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a právo podľa čl. 25 písm. c) medzinárodného</p>

	paktu o občianskych a politických právach.
z odôvodnenia	<p>Z posudzovanej ústavnej a zákonnej úpravy odvolávania sudcov všeobecných súdov z funkcie sudcov z dôvodu dosiahnutia veku 65 rokov sa črtajú dva možné prístupy k jej interpretácii. Prvý interpretačný prístup vychádza z bezvýhradnej povinnosti Súdnej rady predkladať prezidentovi návrhy na odvolanie všetkých sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov (s prípadným odporúčaním, aby niektorého z nich neodvolal). Ide o interpretáciu založenú primárne na preferencii zákonnej úpravy spočívajúcej v rigoróznom výklade § 18 ods. 3 zákona o sudcoch a extenzívnom výklade čl. 147 ods. 2 ústavy, podľa ktorého je v jeho texte implikovaná (explicitne nevyjadrená) povinnosť Súdnej rady predkladať prezidentovi návrhy na odvolanie z funkcie všetkých sudcov všeobecných súdov, ktorí dosiahli 65 rok veku. V prospech tohto výkladu by sa dalo argumentovať aj poukazom na ústavnú zásadu spolupráce jednotlivých zložiek štátnej moci, ktorá sa uplatňuje zvlášť vtedy, keď výkon ústavných právomocí jednej zložky štátnej moci predpokladá, resp. vyžaduje súčinnosť inej zložky štátnej moci (m. m. I. ÚS 7/96, I. ÚS 61/96). Zjavným nedostatkom tohto interpretačného prístupu je skutočnosť, že priznáva Súdnej rade v procese odvolávania sudcov z dôvodu dosiahnutia veku 65 rokov <i>de facto</i> len funkciu „poštára“, t. j. nezohľadňuje jej ústavnú funkciu a zodpovednosť za zabezpečovanie riadneho výkonu súdnictva. Navyše uplatnenie tohto interpretačného prístupu je založené na formalizácii hlasovania členov Súdnej rady o návrhu na odvolanie sudcov predkladanom prezidentovi, t. j. predpokladá bezvýhradnú disciplínu členov Súdnej rady pri hlasovaní o takýchto návrhoch (ich schválenie).</p> <p>Druhý z interpretačných prístupov je založený na reštriktívnom výklade § 18 ods. 3 zákona o sudcoch a racionálnom výklade príslušných ustanovení ústavy, ktorý garantuje autonómne ústavné postavenie a funkcie Súdnej rady pri zabezpečovaní chodu súdnictva. Ide o interpretáciu založenú na tom, že Súdna rada môže v zásade autonómne rozhodovať o tom, či prezidentovi návrhy na odvolanie jednotlivých sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, predloží alebo nepredloží. Najzávažnejším nedostatkom tohto interpretačného prístupu je (ako už bolo uvedené) reálna možnosť Súdnej rady účinne brániť prezidentovi pri výkone jeho právomoci odvolávať sudcov z funkcie po dosiahnutí veku 65 rokov. Za týchto okolností má právomoc prezidenta odvolávať sudcov z funkcie po dosiahnutí veku 65 rokov primárne notariálny charakter, čo možno vyvážiť len akceptovaním jeho autonómneho oprávnenia neodvolať z funkcie niektorého zo sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov aj napriek tomu, že Súdna rada mu predložila relevantný návrh na jeho odvolanie.</p> <p>Plénum ústavného súdu sa v náleze sp. zn. PL. ÚS 10/05 z 21. apríla 2010 priklonilo k druhému z už analyzovaných interpretačných prístupov, ktorý je založený na autonómnom oprávnení Súdnej rady rozhodnúť hlasovaním o tom, že návrh na odvolanie niektorých sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, prezidentovi nepredloží.</p> <p>Kľúčová argumentácia oboch sťažovateľiek je v zásade identická a je založená na spochybňovaní existencie kvalifikovaného návrhu Súdnej rady na ich odvolanie, bez ktorého ich prezident nemohol odvolať z funkcie. Okrem toho sťažovateľky namietajú aj neodôvodnenosť, resp. nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí prezidenta o ich odvolaní a sťažovateľka v druhom rade tiež namieta, že jej nebolo zatiaľ riadne doručené napadnuté rozhodnutie prezidenta.</p> <p>Za podstatnú vo vzťahu k argumentácii sťažovateľiek voči návrhu Súdnej rady na ich odvolanie, ústavný súd považuje skutočnosť, že v čase rozhodovania Súdnej rady o napadnutých uzneseniach boli už známe právne názory ústavného súdu k výkladu sporných ustanovení zákona o sudcoch, v zmysle ktorých nie je povinnosťou Súdnej rady predložiť prezidentovi návrh na odvolanie všetkých sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov. Členovia Súdnej rady mohli (a aj mali) pri svojom hlasovaní vychádzať z právnych názorov obsiahnutých vo výklade ústavného súdu, a to aj preto, že im musela byť známa skutočnosť, že ich rozhodnutie by mohlo byť ústavne relevantným spôsobom spochybnené len v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd k tomu poznamenáva, že od členov Súdnej rady sa dá opodstatnene očakávať, že dôverne poznajú minimálne tú časť judikatúry ústavného súdu, ktorá súvisí s pôsobnosťou Súdnej rady, pričom navyše jeden z členov Súdnej rady ostatných členov Súdnej rady na jej</p>

	<p>relevantnú časť pred hlasovaním o napadnutých uzneseniach výslovne upozornil. Za týchto okolností spochybňovanie nekvalifikovanosti napadnutých uznesení Súdnej rady sťažovateľkami je vo svojej podstate ich subjektívnym názorom, ktorý nemôže zakladať dôvod na vyslovenie záveru o ústavnej neakceptovateľnosti napadnutých rozhodnutí Súdnej rady.</p> <p>K argumentácii sťažovateľiek týkajúcej sa odôvodnenia napadnutých rozhodnutí prezidenta, ústavný súd uvádza, že rozhodnutia prezidenta, ale aj iných ústavných orgánov vydané pri výkone ich ústavných právomocí nemožno stotožňovať s klasickými individuálnymi rozhodnutiami vydanými v správnom konaní či súdnymi rozhodnutiami. Pri rozhodnutiach vydaných v správnom konaní alebo v súdnom konaní totiž osobitné zákony spravidla explicitne ustanovujú ich obligatórne náležitosti, ktorými sú výrok rozhodnutia, odôvodnenie rozhodnutia a poučenie o opravnom prostriedku, zatiaľ čo pri väčšine rozhodnutí ústavných orgánov vydaných pri výkone ich ústavných právomocí ústava ani osobitné zákony ich náležitosti neustanovujú, a toľž neustanovujú, že obligatórnou súčasťou takýchto rozhodnutí je aj odôvodnenie. Ústavný súd poznamenáva, že požiadavka bližšie odôvodniť inak právne nespochybniteľné rozhodnutie prezidenta o odvolaní sudcu z funkcie (existencia návrhu Súdnej rady na jeho odvolanie a dosiahnutie veku 65 rokov) nemá dostatočnú ústavnú relevanciu ani preto, že ústavná konštrukcia odvolávania sudcov z dôvodu dosiahnutia veku 65 rokov je zjavne založená na tom, že výkon funkcie sudcu po dosiahnutí veku 65 rokov je výnimkou a naopak, pravidlom je stav, keď sudcovia po dosiahnutí ústavou ustanoveného veku už funkciu sudcu nevykonávajú (boli z nej odvolaní). Skôr by teda bolo v záujme naplnenia požiadavky transparentnosti výkonu verejnej moci a zabránenia jej svojvoľného výkonu opodstatnené od prezidenta žiadať, aby uviedol dôvody svojho rozhodnutia vtedy, ak by v konkrétnom prípade urobil výnimku a neodvolal by niektorého zo sudcov, ktorý dosiahol vek 65 rokov, z funkcie aj napriek tomu, že Súdna rada mu predložila kvalifikovaný návrh na jeho odvolanie.</p> <p>Sťažovateľka v druhom rade tiež namieta, že jej zatiaľ nebolo riadne doručené napadnuté rozhodnutie o jej odvolaní z funkcie. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na vyjadrenie prezidenta k sťažnosti, v ktorom sa uvádza, že sťažovateľke bolo napadnuté rozhodnutie o odvolaní „riadne doručené náhradným spôsobom“. Hodnovernosť citovaného tvrdenia Kancelária prezidenta osvedčila, keď predložila ústavnému súdu dôkazy o tom, že napadnuté rozhodnutie doručovala prostredníctvom poštovej zásielky, ktorú si sťažovateľka v druhom rade opakovane neprevzala, a zásielka jej bola 17. júna 2015 vrátená ako nedoručiteľná. Na tomto základe Kancelária prezidenta vyhodnotila zásielku ako (náhradne) doručenú primeranou aplikáciou ustanovení Zákonníka práce o fikcii doručenia. Tento záver Kancelárie prezidenta akceptovalo aj Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré vykonáva funkciu osobného úradu sudcov všeobecných súdov. Ústavný súd nemá dôvod spochybňovať uvedené skutočnosti a zastáva názor, že námietka sťažovateľky v druhom rade o tom, že jej riadne nebolo doručené napadnuté rozhodnutie, je nedôvodná a v okolnostiach posudzovanej veci ju možno považovať aj za účelovú.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľiek na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a právo na vstup do verejných služieb svojej krajiny za rovnakých podmienok podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozhodnutiami prezidenta Slovenskej republiky o ich odvolaní z funkcie sudkýň v spojení s uzneseniami Súdnej rady Slovenskej republiky č. 9 zo 16. októbra 2012 a č. 444 z 30. marca 2015 porušené neboli.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: PL. ÚS 10/05, PL. ÚS 4/2012, II. ÚS 48/97, IV. ÚS 46/2011, IV. ÚS 478/2011, IV. ÚS 92/2012, II. ÚS 576/2012</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>sudca-odvolanie z funkcie Súdna rada Slovenskej republiky</p>

	prezident republiky
--	---------------------

spisová značka	II. ÚS 439/2016
populárny názov	Právo na ochranu osobnosti a sloboda prejavu
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	27.10.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 3
analytická právna veta	<p>Obmedzenie slobody prejavu je v demokratickej spoločnosti výnimkou, ktorú je navyše potrebné interpretovať reštriktívne a je možné ju ospravedlniť iba kvalifikovanými okolnosťami.</p> <p>Ak obsahujú žaloby o ochranu osobnosti komponent slobody prejavu, majú už na všeobecných súdoch svoj ústavnoprávny charakter, keďže ako prvý zasahuje do slobody prejavu alebo ochrany osobnosti svojím rozhodnutím všeobecný súd tým, že „dá prednosť“ jednému z práv na úkor druhého, resp. kde uprednostní pri strete týchto práv jedno z nich (t. j. zasiahne do hmotných ústavných práv), čo odôvodňuje aj možnosť plnej ingerencie ústavného súdu do ich preskúvania.</p> <p>Táto plná ingerencia sa v konaní o sťažnostiach s predmetom sporu ochrany osobnosti a slobody prejavu prejavuje (a musí sa prejaviť) o. i. aj tým, že ústavný súd preskúma proporcionalitu medzi zásahom do slobody prejavu a ústavnými garanciami práva na súkromie a vysloví vlastný právny názor na to, či mala dostať v konaní pred všeobecnými súdmi prednosť sloboda prejavu alebo ochrana osobnosti.</p> <p>V procese posudzovania proporcionality ústavný súd odpovedá na nasledujúce otázky:</p> <p>(I) či druh predmetného prejavu dotknutej osoby je chránený v zmysle čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru,</p> <p>(II) či došlo k zásahu do slobody prejavu,</p> <p>(III) či uvedený zásah mal zákonný základ a</p> <p>(IV) následne skúma samotný prejav perspektívou odpovedí na otázky najmä</p> <ul style="list-style-type: none"> - KTO (aké médium, resp. či redaktor, účastník diskusie, verejný funkcionár, súkromná osoba a pod.), - O KOM (na akú tému), - ČO (aké názory, myšlienky a idey), - KDE (v rámci akého publikačného nástroja), - KEDY (či v rámci napr. jedného článku, alebo opakovane vo viacerých článkoch pod.) a - AKO (spôsob, rozsah, formulácia a pod.) <p>uviedol (uverejnil, povedal), pričom na základe odpovedí na dané otázky možno zistiť, či</p> <p>(IV.a) došlo ku kolízii dvoch ústavou chránených záujmov (sloboda prejavu c/a ochrana osobnosti) a či</p> <p>(IV.b) pri kladnej odpovedi na otázku v bode IV.a bolo ústavne proporcionálne zasiahnuť zo strany orgánov verejnej moci do slobody prejavu dotknutej osoby [konštatovať porušenie čl. 19 ods. 1 ústavy, resp. čl. 16 ods. 1 ústavy a § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka] v prospech ochrany osobnosti tretej osoby.</p>
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd v konaní o ochranu osobnosti rozsudkom z 26. marca 2015 v III., V., VI. a VII. bode výroku rozhodol, že sťažovatelia sú povinní zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy každý v sume 500 eur okrem žalovaného v I. rade, ktorý bol zaviazaný zaplatiť sumu 1 500 eur. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil predmetný rozsudok okresného súdu z 26. marca 2015 v jeho III., V., VI. a VII. bode výroku a vo zvyšnej časti

	<p>(t. j. v bodoch I., II., IV., VIII. a IX. výroku) rozsudok okresného súdu z 26. marca 2015 zrušil (ide o časť, resp. body výroku, ktorými okresný súd o. i. uložil sťažovateľom povinnosť uverejniť na vlastné náklady ospravedlnenie žalobcovi) a vrátil vec v tejto zvyšnej časti okresnému súdu na opätovné rozhodnutie.</p> <p>Sťažovatelia sú toho názoru, že okresný súd a krajský súd vec nesprávne právne posúdili, nedostatočne zistili skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súdny prvý a druhý stupeň taktiež podľa sťažovateľov nesprávne vec právne posúdili tým, že nepoužili správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistili skutkový stav.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu čl. 26 ods. 1 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu</p> <p>Slobodu prejavu (ktorá zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky) je potrebné považovať za konštitutívny znak demokratickej pluralitnej spoločnosti a za jednu zo základných podmienok na jej chod a individuálnu (seba)realizáciu jednotlivca.</p> <p>Dôvodom obmedzenia slobody prejavu môže byť o. i. ochrana práv iných, teda aj základné právo na česť podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, resp. čl. 16 ods. 1 ústavy, konkretizované § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Na úrovni zákona chráni teda ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka osobnosť súkromných osôb pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu. Takýmto zásahom do osobnostných práv môže byť aj zverejnenie nepravdivých a poškodzujúcich údajov o určitej osobe. Teória a súdna prax preto rozlišuje medzi skutkovými tvrdeniami, u ktorých možno zisťovať ich pravdivosť, a hodnotovými súdmi.</p> <p>V prípade, že orgány verejnej moci rozhodli, že dotknutá osoba (t. j. sťažovateľ pred ústavným súdom) výkonom slobody prejavu porušila povinnosť (teda ústavné a zákonné obmedzenie slobody prejavu) uloženú podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, resp. čl. 16 ods. 1 ústavy konkretizovanú § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a dotknutá osoba (t. j. sťažovateľ pred ústavným súdom) namieta, že tento zásah do jej slobody prejavu [spočívajúci v rozhodnutí orgánov verejnej moci, že dotknutá osoba výkonom svojho práva na slobodu prejavu porušila čl. 19 ods. 1 ústavy, resp. čl. 16 ods. 1 ústavy a § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka] zo strany orgánov verejnej moci nebol ústavný (t. j. že vôbec nedošlo ku kolízii slobody prejavu c/a ochrany osobnosti) alebo ústavne proporcionálny (t. j. že síce došlo ku kolízii slobody prejavu c/a ochrany osobnosti, ale v konkrétnom prípade bolo potrebné dať prednosť slobode prejavu), ústavný súd skúma v prípade zásahu do slobody prejavu dotknutej osoby v záujme orgánmi verejnej moci tvrdenej ochrany osobnosti:</p> <p>(I) či druh predmetného prejavu dotknutej osoby je chránený v zmysle čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru,</p> <p>(II) či došlo k zásahu do slobody prejavu,</p> <p>(III) či uvedený zásah mal zákonný základ a</p> <p>(IV) následne skúma samotný prejav perspektívou odpovedí na otázky najmä</p> <ul style="list-style-type: none"> - KTO (aké médium, resp. či redaktor, účastník diskusie, verejný funkcionár, súkromná osoba a pod.), - O KOM (na akú tému), - ČO (aké názory, myšlienky a idey), - KDE (v rámci akého publikačného nástroja), - KEDY (či v rámci napr. jedného článku, alebo opakovane vo viacerých článkoch pod.) a - AKO (spôsob, rozsah, formulácia a pod.) <p>uviedol (uverejnil, povedal), pričom na základe odpovedí na dané otázky možno zistiť, či</p> <p>(IV.a) došlo ku kolízii dvoch ústavou chránených záujmov (sloboda prejavu vysielateľa c/a ochrana osobnosti) a či</p> <p>(IV.b) pri kladnej odpovedi na otázku v bode IV.a bolo ústavne proporcionálne zasiahnuť zo strany orgánov verejnej moci do slobody prejavu dotknutej osoby [konštatovať porušenie čl. 19 ods. 1 ústavy, resp. čl. 16 ods. 1 ústavy a § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka] v prospech ochrany osobnosti tretej osoby. Je potrebné však upozorniť, že tento dôležitý, avšak nie vždy jednoznačný nástroj, je len jednou z pomôcok najmä pri skúmaní difamácie a slobody prejavu.</p>

Najprv (I) ústavný súd uviedol, že uverejnenie článkov v tlačenej médiu, v ktorom autori článku prezentujú svoje názory, postoje a idey, je plne kryté slobodou prejavu v zmysle čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru a ochranou, ktorá sa slobode prejavu v demokratickom právnom štáte poskytuje. Po druhé (II), tým, že všeobecné súdy rozhodli, že sťažovatelia sú povinní zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy, došlo k zásahu do slobody prejavu sťažovateľov.

V danom prípade išlo nepochybne o obmedzenie slobody prejavu sťažovateľov na zákonnom podklade (III), ktorý tvorili ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom zároveň išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na súkromie, resp. práva na ochranu osobnosti žalobcu.

KTO zásah do práva na ochranu osobnosti (práva na súkromie) vykonal

Z dokazovania vykonaného všeobecnými súdmi vyplýva, že sťažovatelia sú zamestnancami Slovenského národného múzea - Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku.

Sťažovatelia ako predstavitelia kultúrneho života v regióne (predstavitelia kultúrnej inštitúcie - SNM - MUK) teda predstavujú z hľadiska ochrany slobody prejavu nezastupiteľný hlas v rámci diskusie o rôznorodých otázkach spoločnosti (regiónu), zvlášť keď sa ich hlas (informovanie) týka vecí verejného záujmu.

Všeobecné súdy však nevenovali statusu sťažovateľov ako šíriteľov spornej informácie (článku) žiadnu pozornosť, nezaoberali sa prostredím, v ktorom sťažovatelia pôsobia, a úlohami, ktoré v spoločnosti sťažovatelia plnia.

O KOM boli inkriminované články a do koho osobnostnej sféry zasahovali

Žalobca bol v čase publikovania sporných článkov (roky 2011 a 2012) verejne činný v prostredí, ktoré možno nazvať politicko-odborné, ako člen Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, zaujímal stanoviská k otázkam celospoločenského charakteru a ako člen Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť mal možnosť podieľať sa na formovaní konkrétnej politiky vlády Slovenskej republiky. Takáto osoba si musí byť vedomá, že jej aktivity majú byť a budú pod dohľadom (kontrolou) odbornej i laickej verejnosti (resp. občianskej spoločnosti), keďže v „hre“ je otázka vplyvu takejto osoby na reálnu politiku vlády Slovenskej republiky v konkrétnej (aj keď odbornej) oblasti.

Z pohľadu ochrany súkromia (osobnosti) žalobcu je preto nutné konštatovať, že hranice akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa osoby žalobcu sú širšie oproti „bežným“ občanom nemajúcim vplyv na formovanie politiky vlády Slovenskej republiky a ktorí nie sú členmi určitého politicko-odborného fóra.

Všeobecné súdy sa však vo svojich rozsudkoch vôbec nevenovali otázke akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa osoby žalobcu či jeho statusu vo verejnom živote, resp. zo zisteného stavu veci vyvodili nesprávny záver o žalobcovi ako o „bežnom“ občani, pri ktorom sú hranice akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa jeho osobnostnej sféry najužšie.

ČO bolo obsahom inkriminovaných článkov

Nielen z titulkov, ale aj z celkového obsahu inkriminovaných článkov vyplýva, že ich predmetom boli informácie o verejných aktivitách žalobcu, konkrétne (i) o návrhoch žalobcu prednesených podpredsedovi vlády Slovenskej republiky a predsedovi Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť Rudolfovi Chmelovi a Mestskému zastupiteľstvu mesta Svidník, ďalej (ii) o verejných a obdobných funkciách, ktoré žalobca počas života vykonával, a o návrhu žalobcu o spôsobe zriadenia samostatného rusínskeho múzea so samostatnou rusínskou kultúrou a (iii) o pôsobení žalobcu v Okresnej organizácii Rusínskej obrody vo Svidníku a aktivitách žalobcu v rusínskej otázke (založenie Múzea rusínskej kultúry v Prešove a pod.).

V súvislosti s verejnými aktivitami žalobcu sťažovatelia v uvedených článkoch poukázali na odsúdenie žalobcu pre trestný čin neoprávneného používania vecí z majetku v socialistickom vlastníctve v roku 1985.

Všeobecné súdy podľa mienky ústavného súdu veľmi lakonicky až nedostatočne posúdili predmet inkriminovaných článkov. Ani náznakom sa nezaoberali skutočnosťou, že primárne bolo obsahom (predmetom) článkov verejné (súčasnú

i minulé) pôsobenie žalobcu a jeho aktivity s tým spojené, žalobcove návrhy prednesené na verejných fórach (podpredsedovi vlády Slovenskej republiky a predsedovi Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a mestskému zastupiteľstvu mesta Svidník, návrh bol publikovaný v Podduklianských novinkách 3. októbra 2011) a vyjadrenia týkajúce sa tém celoregionálneho (až celospoločenského) charakteru (témy zriaďovania múzeí, kultúrneho postavenia Rusínov, aktivít organizácií a inštitúcií zaoberajúcich sa rusínskou a ukrajinskou otázkou a pod.).

KDE boli inkriminované články uverejnené

Užitočným kritériom pri posudzovaní zásahu do slobody prejavu je miesto zaznenia či uverejnenia sporných výrokov. Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv.

Inkriminované články boli uverejnené v regionálnych periodikách či oblastných publikačných nástrojoch. Nešlo teda o printové médiá s celoslovenskou pôsobnosťou, a teda ich „public impact“ je výrazne nižší ako pri celoslovenských denníkoch či týždenníkoch, resp. ako pri širokodostupných publikačných nástrojoch (blog, internetová stránka, e-kniha a pod.). Ústavný súd však pripúšťa, že z pohľadu regiónu, t. j. množiny ľudí žijúcich či obývajúcich daný región, môže ísť o významný publikačný nástroj, ktorý má potenciál osloviť väčšinu obyvateľov daného regiónu, ktorý si aj na základe článkov publikovaných v daných regionálnych médiách môžu spoluutvárať názor na osoby spomínané v daných článkoch.

Tieto premenné však všeobecné súdy, ako vyplýva z ich rozsudkov, nevzali pri riešení otázky intenzity zásahu do osobnostných práv žalobcu do úvahy.

KEDY bol inkriminované články uverejnené

Na ťarchu žalobcovi tak v tomto prípade musí pri posudzovaní oprávnenosti zásahu do jeho osobnostných práv byť skutočnosť, že inkriminované články boli publikované v čase, keď bol verejne činný v prostredí, ktoré možno nazvať politicko-odborné.

Uvedený rozmer vecí opomenuli všeobecné súdy vo svojich rozsudkoch zohľadniť.

AKO boli informácie v inkriminovaných článkoch formulované

Skutkovým vyhlásením sťažovateľov v danej veci bol výrok o odsúdení žalobcu za trestný čin neoprávneného používania vecí z majetku v socialistickom vlastníctve. Uvedený výrok opisuje pravdivo realitu, keďže k odsúdeniu žalobcu v roku 1985 skutočne došlo. Nemožno preto takýto výrok, ktorý sa zakladá na pravdivom základe, vytykať a tvrdiť, že by sťažovatelia uvádzali v tomto bode nepravdy na adresu žalobcu alebo by výroky skresľovali pravdu.

Ostatné výroky, ktoré súdy považovali za sporné, možno hodnotiť (rovnako ako ich hodnotili súdy) ako hodnotiace úsudky. Súdy považovali tieto úsudky za „silné výrazy“, výrazy „difamačné“, ktoré majú „znevažujúcu povahu“.

Ústavný súd uznáva, že slovník zvolený sťažovateľmi bol emočný, ostrý a nevyhol sa zveličeniu. Je preto na mieste tvrdiť, že tieto mali potenciál zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. Avšak v žiadnom prípade nemožno tvrdiť, že by sťažovatelia úmyselne mierili svoje slová alebo charakteristiku osoby žalobcu s cieľom zasiahnuť do cti a dôstojnosti žalobcu alebo ho haníť ako súkromnú osobu.

Každá charakteristika osoby a činov žalobcu bola výlučne v spojitosti s jeho verejným pôsobením. V článkoch nie sú pejoratívne slová, pričom výrazy ako „intolerantnosť, zlomyseľnosť, nekompetentnosť, individuum, špinavosť, nechutný“ nemožno považovať za neprípustné v rámci kritiky žalobcu zo strany sťažovateľov, a to vzhľadom na to KTO kritizoval, O KOM kritika bola a ČO bolo predmetom kritiky sťažovateľov.

Rovnako výroky ako „schopné zavrhnúť aj vlastnú mater“ a „povahová vlastnosť, t. j. privlastňovanie si cudzieho“ (vyslovený v súvislosti s odsúdením žalobcu), ktoré možno hodnotiť ako hodnotiace súdy zo strany sťažovateľov, nie sú schopné pre kontext, v ktorom boli použité (pozri odpoveď na otázku O KOM, ČO, KDE), znížiť zásadným spôsobom dôstojnosť žalobcu ako verejne sa angažujúcej osoby.

Uvedený KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO test je kľúčový pre

posúdenie proporcionality medzi slobodou prejavu a ochranou osobnosti, keďže z odpovedí na tieto otázky jednoznačne vyplýva, že (IVa) došlo k stretu slobody prejavu sťažovateľov a ochrany osobnosti žalobcu.

V prerokovanej veci bola intenzita zásahu do práva sťažovateľov podstatná, pretože išlo o článok osôb pôsobiacich v oblasti kultúry, ktorý sa týkal otázok verejného pôsobenia žalobcu.

Miera uspokojiteľnosti práva na ochranu osobnosti žalobcu vyplýva z odpovedí na test otázkami KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO hovoril, pričom ústavný súd konštatuje, že na jednej strane výroky sťažovateľov mali potenciál zasiahnuť do osobnostných práv sťažovateľa, avšak na strane druhej žalobca v čase vydania sporných článkov ako člen Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť bol povinný strpieť väčšiu mieru kritiky oproti „bežným“ občanom. Navyše, kritika pozostávala prevažne z hodnotiacich súdov, ktoré neboli výrazne explicitné, kritika nesmerovala na súkromný život žalobcu a skutkové vyhlásenie sťažovateľov (informovanie o odsúdení žalobcu v roku 1985) sa zakladalo na pravdivom, skutočnom základe. V tomto smere miera uspokojiteľnosti práv žalobcu môže byť v tomto prípade maximálne stredná.

Z uvedeného vyplýva, že podstatný zásah prevažuje strednú uspokojiteľnosť, a preto bolo nutné dať prednosť slobode prejavu sťažovateľov.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd potvrdením rozsudku okresného súdu, ktorý dal prednosť ochrane osobnosti žalobcu pred slobodou prejavu sťažovateľov, porušil napadnutým rozsudkom právo sťažovateľov na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru.

K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu

Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v prerokovávanom prípade bolo potrebné dať prednosť slobode prejavu, povinnosť uhradiť nemajetkovú ujmu uložená sťažovateľom nie je opodstatnená. V tomto ohľade krajský súd napadnutým rozsudkom porušil právo sťažovateľov vlastniť majetok garantované čl. 20 od. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v napadnutom rozsudku nevysporiadal s ďalšími, pre spravodlivé a ústavne udržateľné rozhodnutie vo veci ťažiskovými premennými danej veci. Napadnuté rozsudky súdov sa nezaoberali legalitou, legitimitou a nevyhnutnosťou zásahu do slobody prejavu sťažovateľov, nevykonali test proporcionality, ktorý je štandardným nástrojom pomeriavania slobody prejavu a ochrany osobnosti.

Uvedený nedostatok postačuje na konštatovanie porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces z dôvodu jeho zjavnej neodôvodnenosti, keďže krajský súd neodpovedal v napadnutom rozsudku na právne relevantné ťažiskové otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany poskytovanej sťažovateľom v konaní o odvolaní proti rozsudku okresného súdu.

K namietanému porušeniu čl. 26 ods. 3 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

Článok 26 ods. 3 upravuje zákaz cenzúry. Cenzúra (priama cenzúra) v ústavnoprávnom ponímaní znamená najmä politicky motivovaný zásah orgánov verejnej moci do slobody prejavu dotknutého subjektu spočívajúci v posudzovaní obsahu názorov, myšlienok, ideí, faktov, ako aj formu ich šírenia a zobrazenia, ktoré zamýšľa dotknutý subjekt (fyzická osoba, médium, vydavateľ a pod.) v budúcnosti šíriť (ex ante kontrola) alebo ktoré už boli verejnosti sprístupnené (ex post kontrola) s cieľom predovšetkým z politických dôvodov pozmeniť alebo úplne negovať tieto názory, myšlienky, idey alebo fakty alebo ich formu šírenia a zobrazovania.

V uvedenom prípade však sťažovateľom nebolo zabránené verejne odprezentovať informáciu alebo nebolo do obsahu informácie dodatočne (ani počiatočne) fakticky alebo materiálne zasahované zo strany orgánov verejnej moci v zmysle v predchádzajúcom bode uvedených kritérií. Napadnutý rozsudok krajského súdu ani nijako neovplyvnil právo sťažovateľov naďalej publikovať svoje názory v akejkoľvek forme.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol ústavný súd tak, že:

	<p><u>Základné právo sťažovateľov na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj ich právo na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom rozsudku Krajského súdu v Prešove z 1. decembra 2015, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Svidník z 26. marca 2015 v jeho III., V., VI. a VII. výroku, porušené boli.</u> <u>Výrok rozsudku Krajského súdu v Prešove z 1. decembra 2015, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Svidník z 26. marca 2015 v jeho III., V., VI. a VII. výroku, zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľom priznal náhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p> <p>Odlišné stanovisko sudcu Ladislava Orosza</p> <p>Súhlasím so záverom vyjadreným v oponovanom náleze, v zmysle ktorého zásah krajského súdu do slobody prejavu sťažovateľov nebol primeraný, keďže krajský súd a pred ním okresný súd, pri hodnotení inkriminovaných publikačných výstupov sťažovateľov nezohľadnili dostatočne</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavenie sťažovateľov ako predstaviteľov kultúrneho života, od ktorých sa očakávajú vyjadrenia k zásadným otázkam verejného záujmu v danom regióne, ku ktorým nepochybne patria aj etnické vzťahy, - skutočnosť, že žalobca bol v čase publikovania inkriminovaných článkov verejne činnou osobou, ktorá musí znášať vyššiu mieru kritiky ako „bežné“ súkromné osoby, - predmet inkriminovaných článkov zameraný primárne na verejné vystúpenia žalobcu ako verejne činnej osoby. <p>Na druhej strane mám výhrady proti časti odôvodnenia oponovaného nálezu, v ktorej sa vyhodnocuje „<i>Ako boli informácie v inkriminovaných článkoch formulované</i>“ (bod 21 oponovaného nálezu). V zhode so závermi vyjadrenými v napadnutom rozsudku krajského súdu sa domnievam, že „slovník“, ktorý sťažovatelia v inkriminovaných článkoch použili, obsahuje celý rad výrazov, ktoré pôsobia „<i>difamačne</i>“, resp. majú „<i>znevažujúcu podobu</i>“, a sú preto aj podľa môjho názoru na hranici ústavnej tolerovateľnosti. Nemôžem sa napr. stotožniť s hodnotením sudcu spravodajcu vyjadreným v odôvodnení oponovaného nálezu, v zmysle ktorého výroky ako „<i>schopné zavrhnúť aj vlastnú mater</i>“ a „<i>vlastnosť, t. j. privlastňovanie si cudzieho</i>“ nie sú spôsobilé „<i>znížiť zásadným spôsobom dôstojnosť žalobcu ako verejne sa angažujúcej osoby</i>“. Za zvlášť zarážajúce považujem to, že takéto výrazové prostriedky použili práve sťažovatelia ako osoby pôsobiace vo sfére kultúry, ktoré by mali svojimi publikačnými výstupmi kultivovať spoločenské prostredie, a nie naopak vulgarizovať ho. Ak som sa v konečnom dôsledku priklonil k hodnoteniu tejto formy prejavov sťažovateľov ako ústavne udržateľných, tak som to urobil aj v kontexte so skutočnosťou, že inkriminované články boli „primeranou“ reakciou na verejné vystúpenia, resp. výroky žalobcu, ktoré sa podľa môjho názoru nachádzajú za hranicami elementárnej slušnosti.</p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>EŠLP: Handyside v. Veľká Británia, č. 5493/72, plénárny rozsudok EŠLP zo 7. 12. 1976, bod 49; Observer and Guardian v. Veľká Británia, č. 13585/88, plénárny rozsudok EŠLP z 26. 11. 1991; bod 59; Oberschlick v. Rakúsko, č. 11662/85, plénárny rozsudok EŠLP z 23. 5. 1991, bod 57; Nilsen and Johnsen v. Nórsko, č. 23118/93, rozsudok Veľkej komory EŠLP z 25. 11. 1999, bod 43; Rádio Twist v. Slovenská republika, č. 62202/00, rozsudok EŠLP z 19. 12. 2006, bod 47; Axel Springer v. Nemecko, 39954/08, rozsudok Veľkej komory EŠLP zo 7. 2. 2012, bod 78; Centro Europa 7 S.R.L. and Di Stefano v. Taliansko, č. 38433/09, rozsudok Veľkej komory EŠLP zo 7. 6. 2012, bod 131; Ringier Axel Springer Slovensko v. Slovenská republika (č. 2), č. 21666/09, rozsudok EŠLP zo 7. 1. 2014, bod 48</p> <p>ÚS SR: II. ÚS 326/09, III. ÚS 385/2012, II. ÚS 152/08, II. ÚS 647/2014, II. ÚS 184/2015, IV. ÚS 492/2012</p>

	ÚS ČR: I. ÚS 823/11, II. ÚS 357/96
súvisiace právne predpisy	zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov zákon č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) v znení neskorších predpisov
klúčové slová	cenzúra práva a slobody – politické-sloboda prejavu a právo na informácie práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena tlač test proporcionality

spisová značka	II. ÚS 689/2016
populárny názov	Sankcia straty mandátu primátora mesta podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	04.11.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	
analytická právna veta	Rozhodnutia orgánov verejnej moci (v tomto prípade mestské zastupiteľstvo) majúci právomoc rozhodovať v konaní vo veci ochrany verejného záujmu zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb (v tomto prípade verejných funkcionárov) a právnických osôb, musia byť založené na správnom a v dostatočnom rozsahu zistenom skutkovom stave veci. Teda orgán príslušný na vydanie rozhodnutia o uložení sankcie straty mandátu či verejnej funkcie podľa čl. 9 ods. 8 písm. a) ústavného zákona (v prípade navrhovateľa mestské zastupiteľstvo) môže takéto rozhodnutie vydať až potom, ako má nepochybne zistené, že jeho predchádzajúce rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.
skutkový stav a základné fakty	Navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi vo funkcii primátora mesta Galanta bola napadnutým rozhodnutím mestského zastupiteľstva uložená podľa čl. 9 ods. 8 písm. a) ústavného zákona sankcia straty mandátu primátora mesta Galanta pre porušenie čl. 4 ods. 1 a 2 písm. a) ústavného zákona.
z odôvodnenia	Podmienkou pre uloženie sankcie straty mandátu či verejnej funkcie je podľa čl. 9 ods. 8 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov existencia právoplatného rozhodnutia o tom, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 ústavného zákona uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje. Takéto právoplatné rozhodnutie je však verejný funkcionár oprávnený napadnúť v zmysle čl. 10 ods. 2 až 4 ústavného zákona na ústavnom súde návrhom na preskúmanie takéhoto rozhodnutia. V čase rozhodovania mestského zastupiteľstva o napadnutom rozhodnutí bolo prvé rozhodnutie mestského zastupiteľstva č. 1/2016 z 18. februára 2016 predmetom prieskumu pred ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 400/2016. Navyše zo samotného napadnutého rozhodnutia vyplýva, že mestské zastupiteľstvo malo vedomosť o tomto konaní pred ústavným súdom. Mestské zastupiteľstvo tak mohlo a malo vedieť, že v prípade, že ústavný súd zruší nálezom rozhodnutie mestského zastupiteľstva č. 1/2016 z 18. februára 2016, nebude mať mestské zastupiteľstvo ústavný základ [čl. 9 ods. 8 písm. a) ústavného zákona] na to, aby druhým rozhodnutím o nesplnení alebo porušení povinnosti alebo obmedzenia ustanovených ústavným zákonom alebo zákonom v zmysle čl. 9 ods. 6 ústavného zákona navrhovateľom uložilo navrhovateľovi sankciu straty mandátu či verejnej funkcie podľa čl. 9 ods. 8 písm. a) ústavného

	<p>zákona.</p> <p>Napriek tomu mestské zastupiteľstvo neprerušilo konanie č. 2/2016 vedené proti navrhovateľovi, ale napadnutým rozhodnutím rozhodlo o uložení porušenia ústavných noriem ústavného zákona navrhovateľom a o uložení sankcie straty mandátu primátora mesta Galanta pre porušenie čl. 4 ods. 1 a 2 písm. a) ústavného zákona. Následne ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 400/2016 z 21. júla 2016 zrušil rozhodnutie mestského zastupiteľstva č. 1/2016 z 18. februára 2016. Podmienka, že uloženie sankcie straty mandátu či verejnej funkcie podľa čl. 9 ods. 8 písm. a) ústavného zákona vyžaduje, aby voči verejnému funkcionárovi, ktorému bola uložená sankcia straty mandátu či verejnej funkcie podľa čl. 9 ods. 8 písm. a) ústavného zákona, existovalo minimálne jedno právoplatné rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci o porušení ústavných noriem ústavného zákona (pozri už uvedené), vo veci navrhovateľa zjavne nie je splnená, keďže po zrušení rozhodnutia mestského zastupiteľstva č. 1/2016 z 18. februára 2016 ústavným súdom nálezom sp. zn. II. ÚS 400/2016 z 21. júla 2016 neexistuje (resp. z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by existovalo) žiadne právoplatné rozhodnutie predchádzajúce napadnutému rozhodnutiu, ktoré by konštatovalo, že navrhovateľ ako verejný funkcionár (primátor mesta Galanta) nespĺnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 ústavného zákona uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Rozhodnutie Mestského zastupiteľstva mesta Galanta č. 2/2016 z 22. júna 2016 zrušil.</u></p> <p><u>Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	verejný záujem, spoločenský záujem verejná funkcia mesto-mestské zastupiteľstvo

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 738/2016
populárny názov	Podanie trestného oznámenia
sudca spravodajca	Eudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	29.09.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Všeobecná deklarácia ľudských práv čl. 25 Protokol č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 23
analytická právna veta	Právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva alebo slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd. Rovnako z čl. 6 ods. 1 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na trestnom oznámení voči tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní. Predmetom konania preto nemôže byť sťažnosť sťažovateľky v tej časti, v ktorej namieta porušenie práva deklarovaného medzinárodným dokumentom, ktorý nemá povahu prameňa práva, t. j. nejde o medzinárodnú zmluvu, ktorá by bola

	Slovenskou republikou ratifikovaná a vyhlásená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky spôsobom ustanoveným zákonom v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy.
skutkový stav a základné fakty	<p>Dňa 29. októbra 2015 podala sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu na okresnej prokuratúre trestné oznámenie na svojho bývalého manžela pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona.</p> <p>Dozorujúci prokurátor okresnej prokuratúry skutok prekvalifikoval zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby na trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona. Poverený príslušník Policajného zboru podľa pokynu dozorujúceho prokurátora vec v skrátrenom vyšetrení prešetril a uznesením z 25. novembra 2015 trestné oznámenie odmietol z dôvodu, že išlo o duplicitné oznámenie, ktoré bolo v priestupkovom konaní odložené, pretože nevzniklo podozrenie zo spáchania priestupku. Sťažovateľka proti tomuto uzneseniu podala sťažnosť z 27. novembra 2015.</p> <p>Krajská prokuratúra po preskúmaní tejto sťažnosti skonštatovala, že v danom prípade je potrebné vec prešetriť z hľadiska možného naplnenia skutkových znakov trestného činu podľa § 208 Trestného zákona, ako aj podľa § 218 Trestného zákona, a preto vec pokynom vrátila na došetrenie v časti preskúmania skutku.</p> <p>Vo vzťahu k skutku podľa § 208 Trestného zákona bolo trestné oznámenie vyšetrovateľom odmietnuté uznesením z 23. februára 2016. Keďže sťažovateľka so závermi vyšetrovateľa nesúhlasila, podala proti jeho rozhodnutiu sťažnosť. O podanej sťažnosti okresná prokuratúra rozhodla napadnutým uznesením tak, že sťažnosť zamietla ako nedôvodnú.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že cieľom právomoci ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je primárne preskúmať a posudzovať právne názory orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred týmito orgánmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách. V kontexte uvedeného ústavný súd preskúmal aj sťažovateľkou napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry.</p> <p>Okresná prokuratúra sa riadne zaoberala a rozhodla o sťažnosti sťažovateľky, pričom právny názor, na ktorom je založené jej rozhodnutie, je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia vzhľadom na okolnosti a podstatu posudzovaného prípadu je dostatočné a akceptovateľné tak z hľadiska Trestného zákona, ako aj ústavy.</p> <p>V nadväznosti na podstatu sťažnosti sťažovateľky, ktorá v konečnom dôsledku súvisí s jej nespokojnosťou s výsledkom vybavenia trestného oznámenia, ktoré podala, ústavný súd považuje za potrebné tiež poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej ak orgány činné v trestnom konaní v danom prípade po zvážení všetkých okolností prípadu nerozhodli o trestnosti skutku, ktorý bol predmetom trestného oznámenia sťažovateľa, nemohli porušiť jeho zákonom ani ústavou chránené práva. Nikto totiž nemá právny nárok a už vôbec nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu (v tomto prípade sťažovateľky, pozn.) bolo vyhovené. Ak vykonané dôkazy, resp. zistenia orgánov činných v trestnom konaní nedávajú podklad na začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže príslušný orgán činný v trestnom konaní začať konať alebo</p>

	<p>pokračovať v konaní, prípadne nariadiť, aby sa trestné konanie začalo alebo v ňom pokračovalo. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave.</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 25 všeobecnej deklarácie ľudských práv, ústavný súd uvádza, že vzhľadom na to, že deklarácia nebola vyhlásená podľa čl. 7 ústavy ani podľa § 1 a § 4 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, nemá tento dokument povahu prameňa práva Slovenskej republiky, ale len povahu politického dokumentu. Nejde teda o medzinárodnú zmluvu, ktorá by bola Slovenskou republikou ratifikovaná a vyhlásená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky spôsobom ustanoveným zákonom v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy. Predmetom konania preto nemôže byť sťažnosť sťažovateľky v tej časti, v ktorej namieta porušenie práva deklarovaného medzinárodným dokumentom, ktorý nemá povahu prameňa práva.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	ESLP: Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers v. Švédsko, č. 11826/85, z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmierek v. Poľsko, č. 10675/02, z 21. 9. 2004, bod 48, ÚS SR: II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, II. ÚS 28/06, III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06, II. ÚS 88/99, IV. ÚS 423/09
súvisiace právne predpisy	zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
klúčové slová	poškodený práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na inú právnu ochranu práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-sloboda pohybu a pobytu spoluvlastníctvo-bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

spisová značka	II. ÚS 781/2016
populárny názov	Obmedzenie výkonu záložného práva predbežným opatrením
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	27.10.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Vydržanie práva nepriháda pri záložnom práve ako spôsob vzniku záložného práva v zmysle platnej právnej úpravy hmotného občianskeho práva do úvahy. Už samotná akcesorická povaha a zabezpečovacia funkcia záložného práva vylučuje úmysel záložného veriteľa držať vec pre seba ako vlastníka, čo by muselo byť predpokladom dobromyseľnej držby ako nevyhnutnej podmienky vydržania vlastníctva.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je v procesnom postavení žalovanej účastníčkou konania o určenie neplatnosti záložnej zmluvy, ktorou bola zabezpečená jej pohľadávka voči žalobcom. V predmetnom konaní okresný súd uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľke zdržať sa akýchkoľvek krokov smerujúcich k vykonaniu dražby v ňom špecifikovanej nehnuteľnosti. O odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu uplatnenú pri prvom úkone v odvolacom konaní zamietol a uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia potvrdil. Sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako procesne neprípustné s odôvodnením, že z v tom čase platného a účinného § 239 Občianskeho súdneho

	<p>poriadku (ďalej len „OSP“) jeho prípustnosť nevyplýva, pričom dovolací súd sa nestotožnil ani s námietkami sťažovateľky o existencii procesných väd podľa § 237 ods. 1 písm. f) a g) OSP a ani ďalších väd uvedených v § 237 ods. 1 OSP.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a krajského súdu</p> <p>Ústavný súd považuje právne závery najvyššieho súdu, ktorými „odobril“ aj argumentáciu obsiahnutú v napadnutom uznesení krajského súdu, z ústavného hľadiska za udržateľnú. Najvyšší súd (a pred ním aj krajský súd) vyhodnotili ako nedôvodnú argumentáciu sťažovateľky založenú na tom, že ani prípadné rozhodnutie podľa žalobného návrhu vo veci samej (určenie neplatnosti záložnej zmluvy, pozn.) sa nemusí priamo týkať existencie záložného práva k nehnuteľnosti, ktoré neplatná zmluva založila. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že vydržanie práva, na ktoré sťažovateľka poukazuje, neprichádza pri záložnom práve ako spôsob vzniku záložného práva v zmysle platnej právnej úpravy hmotného občianskeho práva do úvahy. Opodstatnenosť tejto argumentácie nemusí byť vylúčená u vlastníckeho práva a práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, kde takýto spôsob vzniku práva hmotné právo pripúšťa. Už samotná akcesorická povaha a zabezpečovacia funkcia záložného práva ale vylučuje úmysel záložného veriteľa držať vec pre seba ako vlastníka, čo by muselo byť predpokladom dobromyseľnej držby ako nevyhnutnej podmienky vydržania vlastníctva (ak sťažovateľka poukazuje na vydržanie vlastníckeho práva v prospech záložného veriteľa, pozn.).</p> <p>Vzhľadom na uvedené právne posúdenie miestnej príslušnosti všeobecnými súdmi ani argumentácia najvyššieho súdu (resp. odvolacieho súdu) nevykazuje znaky takého procesného excesu, že by boli ústavne neakceptovateľné, a preto ústavný súd, zvyrazňujúc skutočnosť, že ide o dočasnú úpravu vzťahov medzi účastníkmi konania, nemá dôvod do napadnutých uznesení zasahovať.</p> <p>V súvislosti s námietkou funkčnej a vecnej príslušnosti odvolacieho súdu na rozhodnutie o námietke nedostatku miestnej príslušnosti uplatnenej v odvolaní (a z toho vyplývajúce namietané porušenie základného práva na zákonného sudcu a správne obsadený súd) ústavný súd poukazuje predovšetkým na osobitnú povahu a účel inštitútu predbežného opatrenia, ktorým je rýchla a účinná dočasná ochrana predbežnej povahy. Uvedené atribúty svedčia v prospech uprednostnenia koncentračnej zásady, ktorá prevláda nad prísne procesno-formalistickými požiadavkami.</p> <p>Na základe uvedeného nemožno vytýkať odvolaciemu súdu, ak posudzoval v sťažovateľkinej veci jej odvoláciu námietku týkajúcu sa miestnej (ne)príslušnosti súdu prvého stupňa súvislosti so zákonnosťou vydaného predbežného opatrenia. Naopak, opomenutie posúdenia (dôvodnej, pozn.) námietky miestnej príslušnosti zo strany odvolacieho súdu by bolo spôsobilé založiť vadu konania spočívajúcu v porušení práva na zákonného sudcu.</p> <p>V tejto súvislosti nespúšťa ústavný súd zo zreteľa ani procesnú zodpovednosť sťažovateľky, ktorá svoju námietku miestnej nepríslušnosti adresovala odvolaciemu súdu ako jeden z odvolacích dôvodov. Ak sťažovateľka mienila uplatňovať námietku miestnej nepríslušnosti na konanie vo veci samej (určovacej žaloby, pozn.) vo vzťahu k súdu prvého stupňa podľa § 105 ods. 1 poslednej vety OSP a iniciovať tak postup okresného súdu podľa § 103 OSP v spojení s § 167 ods. 1 OSP, žiadne procesné ustanovenie jej nebránilo uplatniť námietku miestnej príslušnosti samostatným podaním adresovaným súdu prvého stupňa pred podaním odvolania alebo podaným najneskôr spolu s odvolaním.</p> <p>K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a krajského súdu</p> <p>Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poukazuje na rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke predbežných opatrení, pretože nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru</p>	<p>ÚS SR: IV. ÚS 82/09, III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 510/2012, III. ÚS 59/2012, III. ÚS 309/2012</p>

ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	EŠLP: Apis versus Slovenská republika z 10. 1. 2000, č. 39754/98
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
klúčové slová	záložné právo-zmluva o zriadení záložného práva predbežné opatrenie

spisová značka	II. ÚS 846/2016
populárny názov	Podnet na podanie dovolania
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	10.11.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	Mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. Podnet na podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku nie je riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom a z hľadiska trestného procesného práva ho možno považovať iba za informáciu ministrovi spravodlivosti ako oprávnenému na jeho podanie, ktorá bez ďalšieho nezakladá zákonom ustanovené právne dôsledky.
skutkový stav a základné fakty	Syn sťažovateľky bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) z 11. decembra 2012 právoplatne uznaný za vinného (pravdepodobne) zo spáchania trestného činu podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona (sťažovatelia nepriložili k sťažnosti odsudzujúci rozsudok, pozn.), za čo bol odsúdený na úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov. Vo vzťahu k vine za žalovaný skutok sťažovateľ na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (t. j. že je vinný zo spáchania žalovaného skutku, pozn.), ktoré okresný súd akceptoval, a preto dokazovanie týkajúce sa viny nevykonával. Vzhľadom na uvedené s poukazom na § 257 ods. 5 Trestného poriadku nebolo proti výroku o vine prípustné odvolanie. Sťažovateľ odvolaním nenapadol ani výrok o treste a povinnosti nahradiť poškodenému škodu, pričom práva na podanie odvolania sa vzdal rovnako ako prokurátor. Sťažovateľka ako príbuzná obvineného v priamom pokolení (s písomným súhlasom svojho syna, pozn.) podala ministerstvu spravodlivosti podnet na podanie dovolania ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky proti právoplatnému odsudzujúcemu rozsudku z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku. Ministerstvo spravodlivosti napadnutým prípisom z 15. januára 2015 podnet sťažovateľky odložilo.
z odôvodnenia	Úlohou ústavného súdu vo veci sťažovateľov bolo posúdiť, či ministerstvo spravodlivosti odložením podnetu sťažovateľky na podanie dovolania mohlo neprípustným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľov označeného v petite sťažnosti, t. j. základného práva na inú ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd, považuje vzhľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci v prvom rade za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. Podnet na podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku nie je riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom a z hľadiska trestného procesného práva ho možno považovať iba za informáciu ministrovi spravodlivosti ako oprávnenému na jeho podanie, ktorá bez ďalšieho nezakladá zákonom ustanovené právne dôsledky. Ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť podnetu. Je na úvahe ministra spravodlivosti posúdiť a rozhodnúť, či podá alebo nepodá dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie podnetu na podanie

	<p>dovolania nemôže mať preto charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana.</p> <p>Z uvedeného dôvodu minister spravodlivosti, resp. ministerstvo spravodlivosti nemohlo odložením podnetu sťažovateľky, t. j. jeho neakceptovaním, spôsobiť namietané porušenie základného práva sťažovateľov na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľka (v danej veci ako podnecovateľka) mala len právo na to, aby sa ministerstvo spravodlivosti jej podnetom zaoberalo, náležite sa s ním vysporiadalo a o spôsobe jeho vybavenia ju vyrozumelo, k čomu v tejto veci (ako to vyplýva z citovanej časti napadnutého prípisu) nepochybne došlo spôsobom, ktorý nemožno označiť za arbitrárny alebo ústavne neakceptovateľný.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	<p>ÚS SR: II. ÚS 357/06, IV. ÚS 323/07, IV. ÚS 277/08, III. ÚS 214/2010, I. ÚS 585/2012, II. ÚS 268/2012, IV. ÚS 471/2011, III. ÚS 435/2010, III. ÚS 214/2010</p>
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov</p>
klúčové slová	<p>dovolanie opravný prostriedok-mimoriadny minister, ministerstvo</p>

spisová značka	II. ÚS 875/2016
populárny názov	Rozhodovanie o väzbe
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	16.11.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. b</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 4</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5</p>
analytická právna veta	<p>Rozhodovanie o väzbe (a v rámci toho o vzatí do väzby) je ratione materiae súčasťou čl. 5 dohovoru. Aspekty väzby majúce hmotnoprávnu povahu sú v prípade rozhodovania o vzatí do väzby súčasťou čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a procesnoprávne aspekty rozhodovania o väzbe sú súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Uznesením špecializovaného súdu zo 4. mája 2016 bol sťažovateľ (spolu aj s ďalšími obvinenými) vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, pričom nebol prijatý jeho písomný sľub v zmysle § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Následným uznesením najvyššieho súdu z 25. mája 2016 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného súdu.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa uvedenými uzneseniami došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru, keďže tieto neobsahujú žiadne relevantné odôvodnenie vzatia sťažovateľa do väzby, a to s výnimkou všeobecných formulácií a hypotéz.</p>
z odôvodnenia	<p>Proti uzneseniu špecializovaného súdu, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby, bola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal najvyšší súd v rámci opravného konania. Tým je zároveň v tejto časti vylúčená právomoc ústavného súdu.</p> <p>Na rozhodovanie o väzbe spravidla nemožno aplikovať sťažovateľom označený čl. 46 a čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. ani čl. 6 dohovoru, ale prichádza do úvahy právna kvalifikácia podľa čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru. K namietanému</p>

	<p>porušení čl. 46 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ale ani k namietanému porušeniu čl. 6 ods. 3 písm. b) a ods. 4 dohovoru nemohlo teda dôjsť už na prvý pohľad, preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Sťažovateľ namieta jednak existenciu konkrétnych dôvodov väzby, ale aj dôvodnosť trestného stíhania, a to v súvislosti s (podľa neho) nedostatočnou konkretizáciou skutku (skutkov) tvoriaceho (tvoriacich) predmet jeho trestného stíhania.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu vymedzenie dôvodov väzby uvedených v uzneseniach všeobecných súdov sa v danom štádiu konania javí ako dostatočné a presvedčivé. Je podopreté poukazmi na už vykonané dôkazy, najmä na konkrétne svedecké výpovede. Argumentácia všeobecných súdov sa preto nejaví ako arbitrárna či zjavne neodôvodnená.</p> <p>Neobstojí ani námietka o nedostatočnom vymedzení predmetu obvinenia. Ústavný súd považuje v tejto súvislosti za podstatné, že sťažovateľ v rámci svojho výsluchu na špecializovanom súde sa k vznesenému obvineniu konkrétne vyjadril tak, že žiadnu skupinu nezosnoval, nezaložil a ani nepodporoval, o skutkoch nič nevie, pričom pozná niektoré osoby uvedené v návrhu na vzatie do väzby. Nemožno preto tvrdiť, že by sťažovateľ nemal jasno v tom, čo je predmetom trestného stíhania vedeného proti nemu.</p> <p>Dalej v uvedenej súvislosti treba poukázať aj na to, že sťažovateľ využil možnosť mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 363 Trestného poriadku (návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní) a napadol ním právoplatné uznesenie o vznesení obvinenia proti nemu. Ak by sťažovateľove námietky voči vzneseniu obvinenia boli akceptované a uznesenie o vznesení obvinenia by bolo zrušené, muselo by sa to následne prejaviť aj v otázke splnenia podmienok pre ďalšie trvanie jeho väzby, keďže vo väzbe môže byť iba osoba, proti ktorej bolo vznesené obvinenie.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>ESLP: Knebl proti Českej republike, Altinok proti Turecku, Gál proti Slovenskej republike, Osváthová proti Slovenskej republike ÚS SR: II. ÚS 108/08, II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 386/2016</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	väzba trestné konanie

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.